בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ד בטבת תשע"א (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לקוראינו היקרים –

המאמר בשבוע שעבר [ב'דף' של י"ד בטבת] של שמואל שניצר בנדון מיסטיקה וציונות הביא תגובות, ביניהן:

"... הציונות הייתה תנועה חילונית בראשיתה. יותר משהייתה זרם יהודי, הייתה זרם בלאומיות האירופית, והיא שנתנה את הלגיטימציה הרעיונית לציונים להשתמש במקורות המיתולוגיים של היהדות להגשמת עצמם כלאום.
דווקא צניעותה הדתית של הציונות היא זו שאפשרה לה לפרוח. אם הייתה הציונות דתית אזי בוודאי היו פוטרים אותה יהודי הגולה כמשיחיות שקר.
איני פוסל את השימוש במקורות לגיבוש חזון מדיני, לא אז ולא בימינו. אבל השימוש במיסטיקה הוא מסוכן. לא מכיוון שמיסטיקה זה שטויות, אלא מכיוון שאין בידינו את הכלים להכריע במסגרת הדיון המיסטי, מה שהופך אותה לכר מאוד נוח לתרץ את כל מאווייני אשר לעיתים קרובות הם פסולים. פרשנות אינה היסק לוגי, וכאשר היא אינה מודעת לעצמה אנו בסכנת איבוד עצמנו לדעת.
אם זאת איני מפקפק בכך שהתנועה הציונית היא נס היסטורי (במובן מסוים, רוב ההיסטוריה היא נס). אבל אני בהחלט פוסל את אלה הבאים לומר כי הם הם בעלי הנס."

יש כאן הרבה. דעתו של הקורא מבוססת בעובדות, אך ניתן להתייחס לעובדות אלה בדרכים שונות. אין בכוונתנו להפוך את הדף לפורום של פולמוס על נושא זה או אחר, אך יש מקום בכל זאת לחזור ולומר לכם, קוראים יקרים, כמה שאנחנו **מקבלים בברכה כל תגובה**. ובכן, ברשותכם, נבקש להתייחס להערה אחת מתוך הדברים שנאמרו לעיל, דהיינו:

"... היא (הציונות ה'חילונית') [ש]נתנה את הלגיטימציה הרעיונית לציונים להשתמש במקורות המיתולוגיים [! מג] של היהדות להגשמת עצמם כלאום."

מפרשת השבוע, פר' "וָאֵרָא", מתחיל ה' את מהלך 10 המכות על מצרים לקראת גאולת בני ישראל משם, ונדמה שנוכל ללמוד דבר מתוך דבר... ה' מורה למשה רבינו 'להזכיר' לבני ישראל מהי התכנית האלוקית -

"לָכֵן אֱמֹר לִבְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹקִים וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרָיִם." [שמות ו' 6-7]

ושואלים: ידוע שמצבם של עם ישראל בהיותם בארץ מצרים היה בכי רע, עד כדי כך שחז"ל אמרו שלא יצא משם עבד מעולם כי היו נמצאים בסוף גבולה חיות טרף, וכל מי שניסה לצאת משם אחת דתו להמית. אי לכך, צריך להבין: מדוע השם יתברך אמר

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ששי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{25}	(י-ם): 16^{10}	(ת"א): 16^{24}	(חיפה): 16^{13}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{24}	(י-ם): 17^{26}	(ת"א): 17^{27}	(חיפה): 17^{25}

פרשת השבוע: "וָאֵרָא" [שמות ו' 2 – ט' 35]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ד בטבת תשע"א (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

למשה שלאחר שהוא יוציאם מעבדות לחירות, הוא יקחם לו לעם והוא יהיה להם לאלוקים? הרי כל חפצם של ישראל באותה העת היה – קודם כל לברוח משיעבוד מצרים הקשה אשר מצרים היו לוחצים אותם, ולפיכך היה מספיק לבשרם את בשורת הגאולה מעבדות לחירות ותו לא?

העניין יתבאר עפ"י ה**משל** הבא:

> בעיר אחת התגורר מלטש יהלומים מומחה שרבו הפונים אליו לרכוש ממנו יהלומים. באותה עיר גר גם אדם רע שהיה מקורב למלכות ועינו היתה צרה בהצלחתו של מלטש היהלומים. הוא לא נח ולא שקט עד שהצליח להעליל עליו שהמלטש החליף יהלומים באבני זכוכית מלוטשות.
> המלטש נלקח לבית הסוהר, ונגזר דינו לעבודת פרך. כל יהלומיו וכלי עבודתו הוחרמו והופקדו בידי פקידי המלך. לסוהר ששמר על היהלומים לא היה כל מושג בערך היהלומים, ובשל כך הוא איחסן אותם עם שאר החפצים הנמצאים במחסן, ועקב כך ניזוקו היהלומים.
> מלטש היהלומים בהיותו במאסר לא היה באפשרותו לחשוב מה עלה בגורל היהלומים, כי ייסורי נפש וגוף היו מלפפים אותו. באחד הימים נפתחה דלת חדר המעצר ונציב בית הסוהר נכנס, ובפיו בשורה שאחרי חקירה ודרישה התברר שאך עלילת שקר העלילו עליו, והוא משוחרר. ברגע שבו שמע המלטש את בשורת שחרורו, הוא החל להתעניין בגורל היהלומים והצטער על שערכן ירד בזמן מאסרו.

כעת, עפ"י המשל הנ"ל, העניינים יתבארו:
כל זמן שיעקב ובניו היו במצרים, הם היו משוחררים מעול השיעבוד והיה באפשרותם לעסוק בתורה ולקיים את מצוותיה. לעומת זאת, כשהחלו פרעה ועבדיו לענות ולהעביד את בני ישראל בעבודת פרך, לא עלה בידם לעסוק בתורה ובמצוות, והם שקעו במ"ט שערי טומאה.
והנה, כאשר בא משה ובישר להם: "...וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם", מיד החלו ישראל להביע את דאגתם על מצבם הרוחני ולהתבונן עד היכן שקעו בטומאת מצרים. לכן, משה המשיך והבטיחם בשם ה': "וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹקִים וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיכֶם"
- לנוכח צערם של בני ישראל הוא רצה להסיר דאגה מלבם ולעודד אותם. ולכן, הוא אמר להם שהם אהובים על ה', הקב"ה יקרב אותם אליו והם יידעו את ה' ... = [ר' ח. טויטו, "תורה וחיים"]

=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=

העם השקוע בטומאת מצרים חפץ לא רק לשחרור הגוף אלא, ועוד יותר, לחיבור הנשמה למקורותיה. הגאולה הפיזית מהשיעבוד הקשה הוא תנאי הכרחי, חיוני לקיום עם ישראל. אך היא רק התנאי המקדים. אין אנו מעוניינים לצאת משיעבוד אומות העולם ללא מטרה לחיים משלנו, בלי לאן ובשביל מה, בלי בעצם סיבת קיום.

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ששי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{25}	(י-ם): 16^{10}	(ת"א): 16^{24}	(חיפה): 16^{13}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{24}	(י-ם): 17^{26}	(ת"א): 17^{27}	(חיפה): 17^{25}

פרשת השבוע: "וָאֵרָא" [שמות ו' 2 – ט' 35]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ד בטבת תשע"א (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אחרי הטלטולים הרבים במדבר, בו קבלנו את תורתנו הקדושה והתחלנו ללמוד לחיות חיי קדושה, הגענו לבית שלנו – לארץ-ישראל הקדושה והמובטחת. אך הלימוד לא היה פשוט כל-כך ומצאנו את עצמנו מיטלטלים שוב, למשך הדורות, בין ארץ לארץ ואפשר לשער שאין ארץ בעולם שרגל יהודית לא דרכה בה בתקופה זו או אחרת.

יש, בחקלאות, תהליך שנקרא **הברכה**: בה לוקחים זמורה של גפנים, עושים לה צורה של ברך ומכניסים אותה שוב לאדמה. ואז היא יוצאת מהצד השני, אך בינתיים היא מכה שורשים חדשים משלה ויוצרת גפן נוספת.

ושוב נשאלת שאלה: מהי הזהות של הגפן החדשה – כזו של גפן-האם או האם היא, כמו השורשים שלה, גפן עם זהות אחרת לגמרי?
התשובה תלויה בכמה גורמים – ביניהם סוג הקרקע החדשה לעומת זו של האם, האקלים, והאופי הגנטי של גפן-האם.

והנמשל הוא עם ישראל. אכן, מצאנו את עצמנו חיים מבין הגויים. קרקע אחרת ממה שהיתה לנו ושיש לנו בבית שלנו. ולכן השאלה – מהי הזהות האמיתית שלנו? האם יש רק אחת? האם היא ישראלית טהורה (מה זו?), האם קרובה יותר היא לזו של תרבויות המוצא שמהן יצאנו חלק מאיתנו, ועדיין יהודים רבים נמצאים בתפוצות אלה?
או גם זו וגם זו? או לא זו ולא זו אלא משהו אחר...?

ואולי אף אחד מאיתנו אינו יודע את התשובה האמיתית, כי איננו מסוגלים לראות את כל התמונה – לא בציר המקום ולא בציר הזמן.

רק דבר אחד ברור לי (לפחות): להקב"ה יש הרבה, הרבה שליחים. ואם הוא בחר ביהודים מהשקפה מסויימת להנהיג ולהוביל את התנועה החזרה הביתה, לזכותם ייאמר וטעמי הדבר "שמורים במערכת". אינני יודע, ואינני מפקפק אף לרגע על זכות כל יהודי ויהודי לקחת חלק פעיל במהלך ההיסטורי הזה.
אך, כמו שהוריי זכו להכניס אותי לעולם הזה ואני אסיר תודה לעולם על מעשיהם, בכל-זאת הם ציפו ממני ללמוד מה המיוחד שבי ולפתח את התכונות הללו. בין יתר הכלים שנתנו לי כדי להצליח במשימת החיים הזו היה לחנך אותי בדרך אבותינו. הם לא אמרו לי שמעשי אבות האומה היהודית הם ה'מיתולוגיה' שלנו. הם אמרו – זוהי הקרקע שהעם שלנו גדל בה. תצמח גם אתה בקרקע הזו – כדי שתוכל לגדל את הזמורה הייחודי שלך...

מחר שבת, ובה נברך את החודש החדש – **חודש שבט**, ראש חודש יהיה, בע"ה, ב**יום חמישי** הקרוב. זהו החודש שעולם הצומח מתחיל להתעורר ולהוציא את הגידול החדש. יהי רצון שגם אנחנו נמשיך לצמוח ולגדול.

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ששי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{25}	(י-ם): 16^{10}	(ת"א): 16^{24}	(חיפה): 16^{13}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{24}	(י-ם): 17^{26}	(ת"א): 17^{27}	(חיפה): 17^{25}

פרשת השבוע: "וָאֵרָא" [שמות ו' 2 – ט' 35]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ו', כ"ד בטבת תשע"א (31 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבת שלום ומבורך,
ברכה ומרדכי

"מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים--אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי-יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם ה'." [תהלים צ"ג 4]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ששי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{25}	(י-ם): 16^{10}	(ת"א): 16^{24}	(חיפה): 16^{13}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{24}	(י-ם): 17^{26}	(ת"א): 17^{27}	(חיפה): 17^{25}

פרשת השבוע: "וָאֵרָא" [שמות ו' 2 – ט' 35]

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.